Skolinspektionen

Beslut
2012-05-14
Dnr 43-2011:4572

Gislaveds kommun

Rektorn vid Åtteråsskolan

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Åtteråsskolan i Gislaveds kommun

Skolinspektionen, Post- och besöksadress Lund, Gasverksgatan 1, 222 29 Lund
Telefon: 08-586 080 00, Fax: 08-586 080 07
www.skolinspektionen.se

Tillsyn av Åtteråsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Gislaveds kommun under vårterminen 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Åtteråsskolan besöktes av Skolinspektionen den 10 april 2012.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att Åtteråsskolan bedriver en verksamhet som utgår från de nationella målen och är fokuserad på elevernas utveckling och lärande.

Av dokumentstudier och intervju med rektorn framgår att skolan bedriver ett omfattande kompetens- och utvecklingsarbete, till exempel utifrån Skolverkets stödmaterial, Planering och genomförande av undervisning och Kunskapsbedömning i skolan. Skolan arbetar också för att utveckla ett entreprenöriellt arbetssätt och former för en formativ bedömning som kan öka elevernas lärande.

Tillsynen visar vidare att skolan och fritidshemmen bedriver ett aktivt och målinriktat värdegrundsarbete för att utifrån sin plan mot kränkande behandling förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Tillsynen visar inget annat än att resultaten av skolans och fritidshemmens värdegrundsarbete är goda.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn dock på några områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse.

Bland annat behöver elevernas kunskapsresultat och de insatser som skolan gör för att eleverna ska nå målen ytterligare följas upp och utvärderas samt analyseras på en övergripande nivå så att skolan har ett underlag för att vidta ytterligare åtgärder för en ökad måluppfyllelse. Skolan måste också förbättra elevernas möjligheter att vara delaktiga och ha ett inflytande över undervisningens innehåll och utformning.

Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Åtteråsskolan i Gislaveds kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Gislaveds kommun att senast 2012-08-10 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

En sammanställning av skolans kunskapsresultat i samtliga ämnen för årskurs 6 ska samma dag redovisas skriftligen till Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Grundläggande värden och inflytande.

I detta ingår att:

Eleverna ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll (4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar).

Särskilt stöd

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Särskilt stöd.

I detta ingår att:

Skolan ger studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det (5 kap. 4 § skolförordningen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

Rektorn ska ta ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 § första stycket skollagen).

Personalkompetens

Inte alla lärare som används har utbildning för den undervisning de ska bedriva.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Personalkompetens.

I detta ingår att:

De lärare som används har utbildning för de uppgifter de ska bedriva (2 kap. 13-15, 17-19 §§ skollagen; 2 kap. 3 § 1985 års skollag, 33 § lagen om införande av skollagen (2010:800).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande

Bedömning:
Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Motivering:
Enligt skollagen och läroplanen ska eleverna ges ett aktivt inflytande över utbildningen. Av Skolverkets inspektionsrapport från år 2005 framgick bland annat att skolan borde ytterligare utveckla elevernas ansvarstagande och inflytande över sitt lärande. Vid denna tillsyn framgår, av dokumentstudier, enkätresultat och intervju med rektorn, att skolan har arbetat med detta utvecklingsområde, men att elevernas reella inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll fortfarande varierar och i viss mån är avhängigt vilken lärare eleverna har. Rektorn måste tillse att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Författning:
4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:
Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

Motivering:
Enligt skolförordningen ska en elev som behöver studiehandledning på modersmålet få det. Av Skolverkets inspektionsrapport från år 2005 framgick bland annat att elevens rätt till stöd i form av studiehandledning på modersmålet inte garanterades.

Vid denna tillsyn framgår också, av dokumentstudier och intervju med rektorn och lärare, att inte alla elever som har behov av studiehandledning på modersmålet får detta. Enligt rektor och lärare beror detta dels på svårigheter att rekrytera behöriga lärare men också på grund av att centrala resurser inte räcker till.

Gislaveds kommun har, för att administrera bland annat modersmålsundervisningen och studiehandledningen på modersmålet en särskild enhet, Enheten för flerspråkigt lärande, hos vilken rektorerna äskar medel, bland annat då vad gäller studiehandledning på modersmålet. Av intervjun med rektorn och lärare framkommer att det finns elever, där rektorn äskat studiehandledning på modersmålet, som inte får detta. De tillgängliga resurserna upplevs av rektor och lärare vara begränsade, varför den centrala enheten måste prioritera och inte kan tillgodose alla behov.

Det är varje rektors ansvar, oavsett resursfördelningssystem, att se till att elever i behov av särskilt stöd får det stöd som de behöver.

Författning:
5 kap. 4 § skolförordningen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning:
Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen

Motivering:
Av skolförfattningarna framgår att rektor ansvarar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella mål som finns för utbildningen uppfylls.

Av inskickad dokumentation, offentliga databaser och av intervju med rektorn framgår att det sker en uppföljning i flera avseenden av skolans resultat, men skolan saknar en sammanställning av kunskapsresultaten i andra ämnen än svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik. För årskurs 3 finns en sammanställning av resultaten i svenska och matematik. Detta innebär att skolan inte har gjort någon analys av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen på skolnivå.

Utan att veta hur elevernas kunskapsresultat ser ut i samtliga ämnen, och hur de förändras över tiden, saknar rektor möjligheter att genomföra ett fullgott kvalitetsarbete som ger möjlighet att följa upp och utvärdera utbildningen. Dessutom saknas underlag för att välja vilka ytterligare åtgärder i utvecklande riktning som ska genomföras på skolan i syfte att förbättra kunskapsresultaten.

Rektorn måste tillse att skolans kvalitetsarbete uppfyller lagstiftningens krav på planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Författning:
4 kap. 4 § första stycket skollagen

Bedömningsområde: Personalkompetens

Bedömning:
Inte alla lärare som används har utbildning för den undervisning de ska bedriva.

Motivering:
Enligt skollagen ska huvudmannen för undervisningen använda lärare eller förskollärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som läraren eller förskolläraren ska bedriva.

Av inskickad dokumentation och intervju med rektorn framgår att skolan har en klasslärarorganisation och där inte alla lärare uteslutande undervisar eleverna i ämnen som de har utbildning i.

Rektorn uppger dock att det redan finns utvecklingstankar i skolan på att utnyttja lärarnas kompetens på ett bättre sätt genom att de enskilda lärarnas specifika ämneskompetens tillvaratas i högre grad, exempelvis genom att lärarna inom arbetslagets ram ansvarar för de ämnen som de har utbildning i, så att de därigenom "går in i" varandras klasser och undervisar i de ämnen som de är utbildade i.

Rektorn måste tillse att de lärare som används har utbildning för de uppgifter de ska bedriva.

Författning:
2 kap. 13-15, 17-19 §§ skollagen

2 kap. 3 § 1985 års skollag, 33 § lagen om införande av skollagen (2010:800)

Bakgrund

Måluppfyllelse

Skolan saknar en sammanställning av kunskapsresultaten i andra ämnen än svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik. Skolinspektionen saknar därför bedömningsunderlag för att kunna bedöma kunskapsresultaten som helhet. Se vidare bedömningsområdet 2.1, bedömningspunkten Rektorns

ansvar för skolans resultat och det systematiska kvalitetsarbetet.
Av de resultatsammanställningar som har redovisats är det framför allt ett antal elever som inte nått målen i svenska som andraspråk under den senaste femårsperioden. Dock bör de procentuella siffrorna här tolkas med stor försiktighet eftersom det rör sig om mycket små elevpopulationer.
Tillsynen visar inget annat än att resultaten av skolans och fritidshemmens värdegrundsarbete är goda.

Beskrivning av Åtteråsskolan

Åtteråsskolan, som ligger i Smålandsstenar, Gislaveds kommun, är en skola med förskoleklass och årskurs 1-6. På skolan går 280 elever. Skolans arbete är organiserat i tre arbetslag F-3, "Raka Spåret", 4-6, "Villospåret" och fritidshemmen.
Skolans tre fritidshem, med sammanlagt 106 barn, heter Äpplet, Smultronet och Melonen.
Rektorn, som är utbildad fritidspedagog och utbildad lärare, har arbetat som rektor i ett och ett halvt år. Rektorn går för närvarande rektorsutbildningen. Rektorn har till sin hjälp två lärare som, under rektorns ledning, ansvarar för vissa övergripande arbetsuppgifter i arbetslagen.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit juristen Maria Mohlin.

På Skolinspektionens vägnar

Ebba Svartz
Tf. enhetschef

Gösta Karlsson
Undervisningsråd/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).